

Апаратне забезпечення ПК

1. Основні принципи
2. Типи комп'ютерів
3. Системний блок

Комп'ютер зсередини

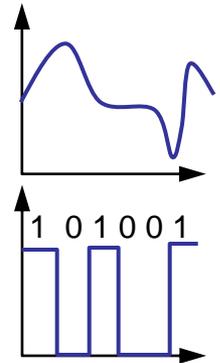
Тема 1. Основні принципи

Визначення

Комп'ютер (*computer*) – це **програмований** електронний пристрій для обробки даних.

- **аналогові** комп'ютери – складають і множать аналогові (безперервні) сигнали
- **цифрові** комп'ютери – працюють з цифровими (дискретними) даними.

Hardware – апаратне забезпечення, «залізо».

Software – програмне забезпечення, «софт».

Програма – це послідовність команд команд, які повинен виконувати комп'ютер.

Команда – це опис операцій:

- **код операції**
- **операнди** – вихідні дані (числа) чи їх адреса
- **результат** (куда записати).

Процесор

**Pentium, Celeron, Xeon,
Core 2 Duo, Core i3, i5, i7**

**Athlon, Duron, Sempron,
Athlon X2, Phenom X4**

Процесор – мікросхема, яка обробляє інформацію і керує всіма пристроями комп'ютера.

АЛП – арифметико-логічний пристрій

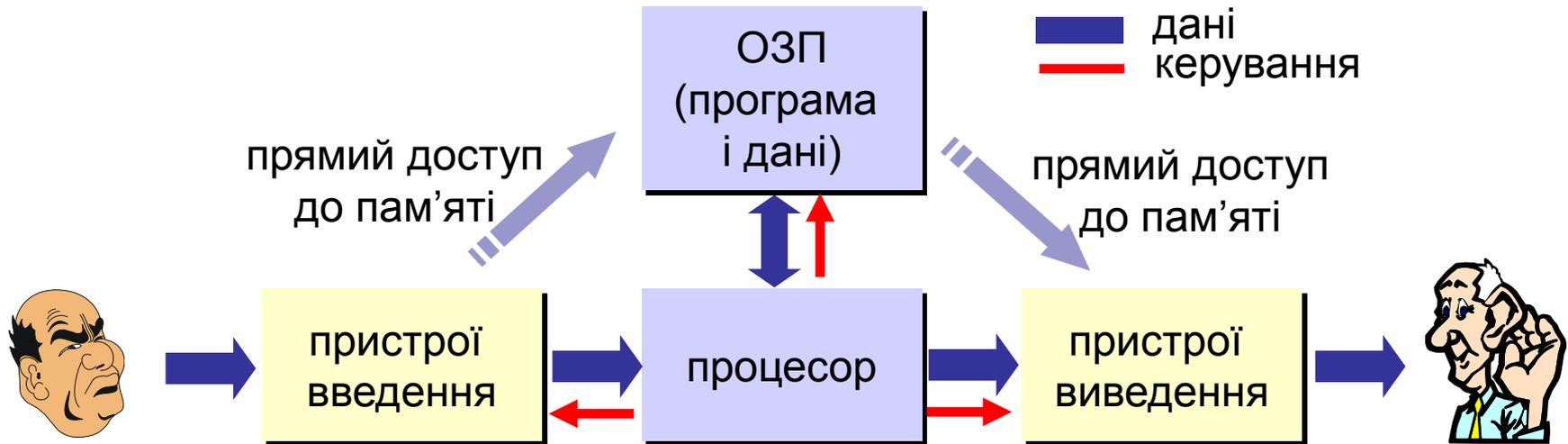
ПК – пристрій керування

Регістр – комірка швидкодіючої оперативної пам'яті, розташована всередині процесора.

Архітектура комп'ютера

Архітектура – принципи дії і взаємозв'язку основних пристроїв комп'ютера (процесора, ОЗП, зовнішніх пристроїв).

Прінстонська архітектура (архітектура фон Неймана):

Гарвардська архітектура – програми і дані зберігаються в різних областях пам'яті.

швидкість (одночасно читаємо команду і дані)

потрібно більше контактів у процесора

Принципи фон Неймана

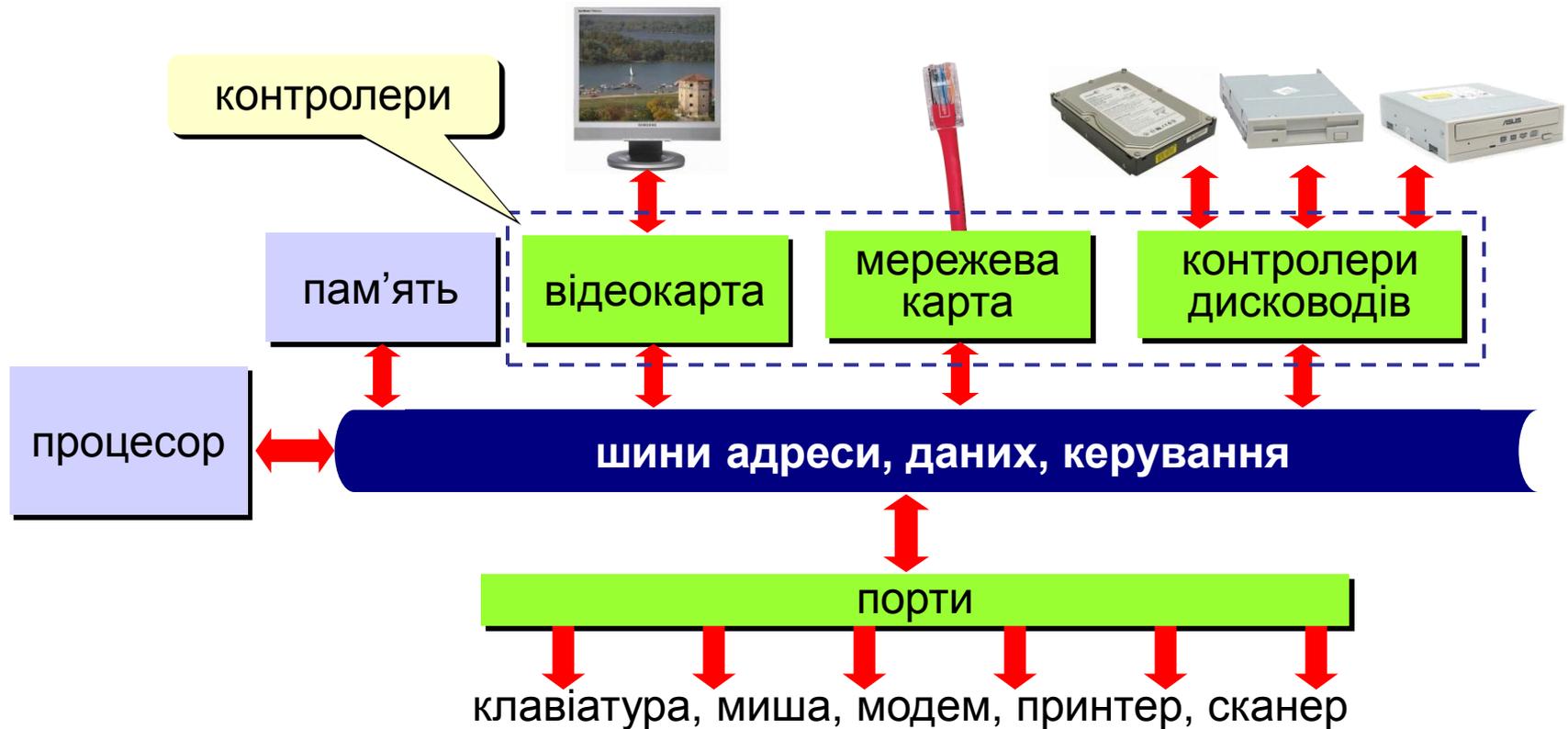
А. Беркс, Х. Голдстайн, Д. Нейман «Попередня доповідь про машину EDVAC» (1945)

- 1. Принцип двійкового кодування:** вся інформація кодується в двійковому виді.
- 2. Принцип програмного керування:** програма складається із набору команд, які виконуються процесором автоматично один за одним в визначеній послідовності.
- 3. Принцип однорідності пам'яті:** програми і дані зберігаються в одній і тій же пам'яті.
- 4. Принцип адресності:** пам'ять складається із пронумерованих комірок; процесору в будь який момент часу доступна будь яка комірка.

Джон фон Нейман

Взаємозв'язок блоків ПК

Шина – підсистема, яка передає дані між функціональними блоками комп'ютера.

Контролер – електронна схема, яка керує зовнішнім пристроєм за сигналом процесора.

Пристрої комп'ютера

Тема 2. Типи комп'ютерів

Настільні комп'ютери (desktop)

Ноутбуки (лептопи), нетбуки, планшети

iPad (фірма Apple)

Нетбук ([англ. netbook](#)) — невеликий мобільний комп'ютер ([ноутбук](#)), основне призначення котрого полягає в доступі до [Інтернету](#) та роботі з офісними програмами.

Ультрабук – ультратонкий та легкий ноутбук

Пристрої комп'ютера

Тема 3. Системний блок

Процесор: характеристики

Тактова частота (число тактів в секунду) – число простих операцій, які виконуються за 1 секунду
такт – час виконання найпростіших операцій
вимірюється в *гігагерцах* (ГГц)

ГГц = гігагерц (мільярд герц),

1 герц = 1 такт в секунду

тактова частота 2 ГГц $\Rightarrow$ 1 такт = 0,0000000005 с

Розрядність (в бітах) – число біт, які процесор обробляє за 1 раз (8, 16, 32, 64).

Частота системної шини – частота обміну даними з пристроями на материнській платі (в МГц, до 2000 МГц).

Об'єм кеш-пам'ять – до 2Мб на одне ядро.

Внутрішня пам'ять

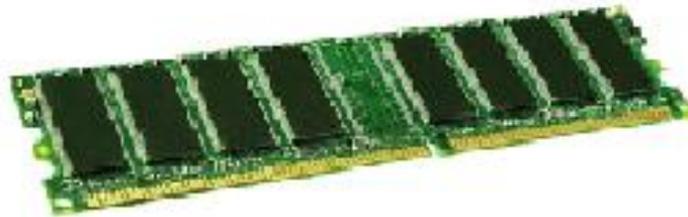

Оперативна пам'ять

ОЗП = *оперативно запам'ятовуючий пристрій*

RAM = *random access memory* (з довільним доступом)

більше 256 Мб

Постійна пам'ять

ПЗП = *постійно запам'ятовуючий пристрій*

ROM = *read only memory* (тільки для читання)

64 Кб – мікросхема BIOS (програми для тестування і завантаження комп'ютера, звернення до обладнання)

Кеш-пам'ять

Кеш-пам'ять (*cache* – тайник, запас) – швидкодіюча пам'ять, розміщена між процесором і ОЗП.

Проблема – тактова частота роботи процесора значно вище, ніж тактова частота ОЗП, процесор «простоює», очікуючи дані.

Читання з ОЗП – спочатку в кеш. Якщо потрібна комірka вже є в кеші, вона береться із кеша (**ШВИДКО**).

Внутрішня пам'ять

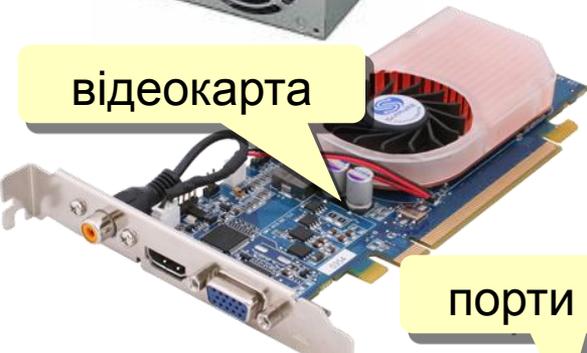
	Оперативна пам'ять	Постійна пам'ять
 при відключенні живлення	 інформація скидається	 Інформація зберігається
 чи можна змінювати інформацію?	читання і запис (RAM)	тільки читання (ROM)
швидкість передачі даних	висока	низька

Системний блок

блок живлення

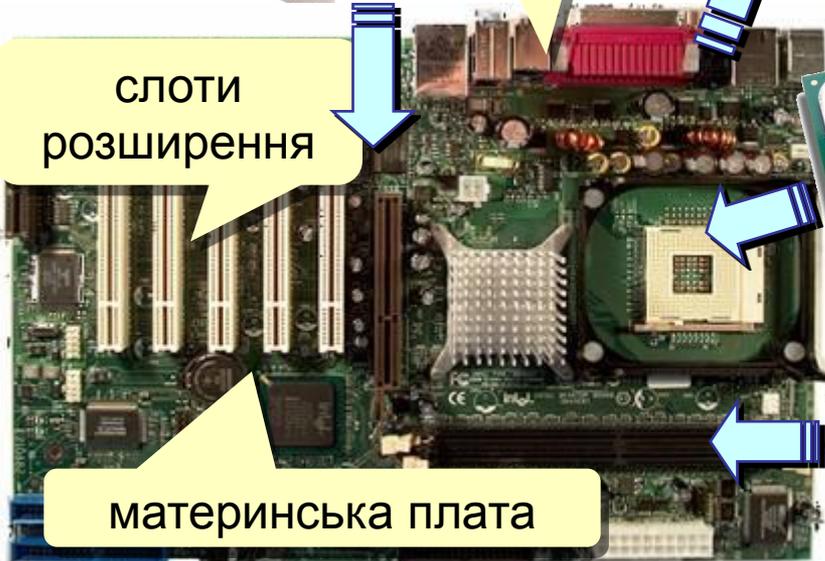

відеокарта

порти

слоти розширення

материнська плата

процесор

оперативна пам'ять

ДИСКОВОД
CD (DVD)

ДИСКОВОД
для дискет

вінчестер

Порти для відеосигналів

Відеокарта

Монітор

Проектор

Порт VGA (аналоговий)

Порт DVI (цифровий)

Порти USB

Порт USB (*Universal Serial Bus*)

USB 1.1 – до 12 Мбіт/с, USB 2.0 – до 480 Мбіт/с

USB 3.0 – до 5 Гбіт/с

- висока швидкість
- можна підключати декілька пристроїв до одного порту (через хаби)